

Určeno lektorům pro plánování vlastního kurzu.

Abstrakt a obsah modulu

Název a popis modulu	Tvorba přírodních školních zahrad <p>Přírodní školní zahrady poskytují vynikající prostředí a příležitost ke zvýšení environmentálního povědomí dětí a student; posilují jejich kontakty s přírodou a zlepšují jejich praktické dovednosti v zahradnictví. Školní zahrady a praxe v nich byly v minulosti běžnou součástí osnov na základních školách, dnes bohužel většina škol na Slovensku nedává žádnou příležitost k přirozenému a praktickému vzdělávání. Zahrady byly nahrazeny trávničky a studenti tak nemají možnost pozorování přírody a přírodních jevů ani získání zkušeností s péčí o rostliny.</p> <p>Existuje několik vědeckých studií, které dokazují pozitivní dopady zahrad a zahradních prací na děti a jejich vývoj. Poruchy chování, neschopnost udržet pozornost, tělesnou slabost, agresi, neohrabanost a mnoho dalších problémů, které se stále častěji objevují u dětí v současné době, lze účinně léčit pomocí zahradních prací a jejich terapeutických účinků. Děti z městských oblastí obvykle nemají žádný kontakt s půdou a nevědí, jak se vyrábějí potraviny. Aby bylo možné tuto situaci změnit, je nezbytné vychovávat učitele, studenty a rodiče a ukázat jim benefity využívání zahrad ve výuce. Řada škol má k dispozici nevyužívané školních dvory a opuštěné zahrady, které lze jednoduše přeměnit na místa pro ekologické zahradničení, odpočinek a učení o volně žijících živočiších a přírodě.</p> <p>SOSNA má více než 10 let zkušeností s kurzy zaměřenými na školní a výukové zahrady. Tento třídní modul je zaměřený na přírodní a školní zahrady. V rámci modulu se účastníci mohou: naučit co jsou přírodní školní zahrady, správně odhadnout potenciál školních pozemků, osvojit si přírodní zahradní přístupy, zkusit plánování zón v zahradě, zjistit jaké jsou principy přírodního a ekologického zahradničení, naučit se jak na výstavbu přírodních úkrytů pro volně žijící živočichy, seznámit se s modely budování různých přírodních prvků pro zvýšení biodiverzity a v souladu s ekologickým zahradničením. Přírodní zahrady lze využít pro výuku různých školních předmětů. Tento modul reaguje na potřeby učitelů i rodičů a účastníci získají znalosti o tom, jak založit, rozvíjet a využívat své přírodní školní zahrady v každodenním učebním procesu.</p>
Cílová skupina	Učitelé, lektori, studenti a rodiče, zástupci samosprávy, členové nevládních organizací atd.

Life from Soil module template

Cíle modulu	<p>Po absolvování tohoto modulu budou účastníci schopni:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. porozumět principům školních přírodních zahrad a osvědčeným postupům v tomto tématu; 2. připravit si kvalitní návrh své vlastní školní zahrady; 3. spolupracovat na založení a údržbě zahrady; 4. zvolit a vybudovat několik prvků vhodných k výuce ekologických principů zahradničení 5. implementovat využití školních zahrad do učebních osnov a používat je jako místo pro učení, pozorování a relaxaci.
--------------------	--

Časový plán:	Osnova	Aktivity	Zdroje
3 celé dny			
1. den			
0.30 hodiny - teorie	Představení tématu	Obecné principy, téma v souvislostech projektu Life from Soil	Data projektor, webová stránka projektu, ppt prezentace
1.30 hodiny	Lekce 1 Principy přírodních školních zahrad	Tato lekce se zabývá zavedením principů přírodních školních zahrad – zahrad jako místa pro učení, terapii, praktické práce a pozorování přírody.	Data projektor, ppt prezentace
1 hodina - teorie	Lekce 2 Navrhování přírodních školních zahrad	Zkušenosti SOSNY s designem přírodních školních zahrad, principy navrhování zahrad, kroky k přípravě správného návrhu, příklady dobré praxe z Life from Soil příručky	Data projektor, LFS příručka
2 hodiny – teorie	Lekce 3 Pozemek a jeho potenciál	Jak porozumět potenciálu pozemku a jak si tam představit zahradu navrženou v souladu s přírodními podmínkami daného místa	Data projektor, tabule, flipchart

Life from Soil module template

1.30 hodiny – teorie	Lekce 4 Zónování zahrady	Jak navrhnout zóny v zahradě: produktivní zahrada, přírodní učebna, rybník, přírodní zóna, bylinná zóna, přírodní hřiště, přírodní umělecká zóna atd.	Data projektor, ppt prezentace
2 hodiny – teorie	Lekce 5 Prvky v přírodních školních zahradách – inspirace	Jak vyrobit: vyvýšené záhony, malá ekologickou zahradu, bylinkovou zahradu, dešťovou zahradu atd. Jak používat: mulč, alelopatické rostliny, přirozená hnojiva, dešťovou vodu. Jak pěstovat staré, rezistentní a méně známé odrůdy zeleniny a jak používat 'jedlý plevel'. Jak používat přírodní a recyklované materiály pro zahradní stavby.	Předběžný přehled zájmu účastníků o výběr aktivit
2. den			
1 hodina – teorie	Lekce 6 Volně žijící živočichové a rostliny	Jak vytvořit přírodní prostředí pro užitečné nebo ohrožené druhy živočichů: včelí úly, domečky pro ježky, zahradní jezírko, 'kout divočiny', motýlové záhony atd.	Data projektor, ppt prezentace
1 hodina – teorie	Lekce 7 Práce v terénu	Principy přesného pozorování, měření a mapování pozemku pro přírodní školní zahradu. Jak vytvořit mapu pozemku.	
1 hodina – práce ve skupinách, 1 hodina – prezentace výsledků práce	Lekce 8 Praxe	Implementační workshop 1: Mapování pozemku Metodika: Účastníci budou pracovat v malých skupinách (4 - 7 osob). Jako podklad pro tuto práci bude použita katastrální mapa. Každá skupina provede terénní šetření, pozorování pozemku a jeho průzkum. Budou označeny všechny existující prvky mapy (stromy, budovy, ploty, cesty, vstupy atd.). Výsledkem bude vytvoření	Katastrální mapa, barevné fixy

Life from Soil module template

ve skupinách		pasportu zeleně. Výsledky budou prezentovány a diskutovány.	
1 hodina – práce ve skupinách, 1 hodina - prezentace výsledků práce ve skupinách, 0.30 hodiny – diskuze	Lekce 9 Praxe	Implementační workshop 2: Návrh zahrady Metodika: Účastníci budou pracovat ve stejných malých skupinách. Jako podklad pro tuto práci bude použita mapa pozemku a vypracovaný pasport. Každá skupina bude pečlivě sledovat a vyhodnocovat potenciál místa a porovnávat jej s potřebami školy. Účastníci provedou zónování zahrady a navrhnu umístění nových prvků a ve vzájemném kontextu a souvislostech. Výsledkem bude mapa – návrh přírodní školní zahrady. Každý návrh bude prezentován a diskutován. Z nejlepších nápadů bude vytvořen finální návrh zahrady.	Katastrální mapa, barevné fixy
1 hodina – práce ve skupinách, 1 hodina – prezentace výsledků práce ve skupinách, 0.30 hodiny – diskuze	Lekce 10 Praxe	Workshop 3: Jak používat přírodní školní zahrady v procesu výuky/ k učení Metodika: Účastníci budou pracovat v malých skupinách, vytvořených z osob se zájmem o totožné předměty výuky. Každá skupina připraví vlastní návrhy (jednoduché učební osnovy) pro kreativní využití přírodních školních zahrad k výuce konkrétních školních předmětů i pro mimoškolní aktivity. Výsledky budou diskutovány.	Flipchart, fixy
3. den			
3 hodiny –	Lekce 11	Implementační workshop 4: Vybudování vybraných prvků v	Nářadí a materiál

Life from Soil module template

praxe ve skupinách	Praxe	<p>přírodní školní zahradě</p> <p>Metodika: Z konečného návrhu budou vybrány 2 až 4 prvky. Podle počtu prvků budou účastníci rozděleni na odpovídající počet skupin. Každá skupina vybere jeden prvek a pod vedením lektora bude pracovat na realizaci tohoto prvku nebo jeho části.</p> <p>Příklady vhodných prvků: bylinková spirála, malý rybník, vyvýšené záhony, hotel pro hmyz, malá ekologická zahrada atd. Realizované prvky budou hodnoceny a diskutovány a budou shromážděny k vylepšení návrhu.</p>	
3 hodiny – praxe ve skupinách	Lekce 12 Praxe	<p>Implementační workshop 5: Návrh uměleckého nebo jiného mobiliáře na zahradě.</p> <p>Metodika: Účastníci budou pracovat ve stejných skupinách. Skupin vybere jeden umělecký nebo jiný prvek: smyslnou cestu, vrbový stavbu, dřevěnou cestu, přírodní lavičku, květinový koberec, jednoduchou plastiku, mozaiky, hotel pro hmyz apod. Pod vedením lektora budou skupiny pracovat na realizaci tohoto prvku nebo jeho části. Realizované prvky budou hodnoceny a diskutovány a budou shromážděny návrhy na vylepšení a dokončení návrhu.</p>	Nářadí a materiál
1 hodina	Hodnocení	<p>Konečné hodnocení výsledků kurzu. Diskuse o dokončení zahrady a její údržbě.</p> <p>Účastníci vyplní evaluační formulář.</p>	Flipchart, pera, formulář